

شماره: ۷۹۰۱۰
تاریخ: ۱۳۹۸/۰۶/۲۷
ساعت: ۱۵:۵۴
مکان: دارد

بسمتعالی

معاون حقوقی رئیس جمهور

جناب آقای دکتر جهانگیری
معاون محترم اول رئیس جمهور

باسلام واحترام؛

با عنایت به شرایط موجود کسب و کارهای نوپا و دانش بنیان، امروزه تبدیل شرکت های تجاری جزو ضروریات بازار است. لیکن سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (اداره ثبت شرکت ها) با امکان تبدیل این گونه شرکت ها موافق نیست. علت مخالفت عمدتاً احتمال فرار مالیاتی شرکت ها و تعریف نشدن فرآیند چنین تبدیلی در سامانه های سازمان مزبور و دشواری اجرای آن است. البته به برخی نظریه های معاونت حقوقی، احکام قضایی نیز استناد شده است.

در وضعیت کنونی، بسیاری از شرکت های نوپا و دانش بنیان (که عمدتاً به کسب و کارهای مجازی می پردازند و بخش بزرگی از فعالیت بازار کشور را بر دوش دارند) و همچنین دیگر شرکت هایی که در بدو پیدایش به صورت شرکت با مسئولیت محدود ایجاد شده اند، به دلیل گسترش فعالیت و یا جهت پذیرفته شدن در بازار سرمایه، خواهان تبدیل به انواع شرکت های سهامی، علی الخصوص شرکت سهامی خاص هستند. بر این اساس، ضرورت دارد که مقررات گذشته به صورت شفاف تفسیر شده و تجویز قانونی چنین تبدیلی از جانب مراجع مذکور به رسمیت شناخته شود. در حقیقت، تبدیل شرکت با مسئولیت محدود به سهامی خاص از نظر حقوقی و بنا به دلایل ذیل، فاقد مانع جدی است:

۱- با توجه به اینکه حقوق موضوعه ایران در خصوص تجویز تبدیل شرکت، دارای احکامی از قبیل ماده (۱۳۵) قانون تجارت و مواد (۵ و ۲۷۸) لایحه قانونی است و تبدیل برخی از شرکت ها به دیگری، من جمله تبدیل شرکت تضامنی (در متعالیه شرکت اشخاص از نظر زیاد بودن مسئولیت شرکت) را به سهامی (در متعالیه شرکت سرمایه از نظر کم بودن مسئولیت شرکت) پذیرفته است، به طریق اولی، تبدیل شرکت با مسئولیت محدود به سهامی را نیز، نه تنها می توان از متون قانونی استنباط کرد، بلکه احکام قانونی فوق ظهور در پذیرش چنین تبدیلی دارد. از این گذشته، وجود احکامی مثل اختیار شرکت در «انحلال شرکت»، «کاهش سرمایه»، «تغییر واصلاح اساسنامه» و حتی «تغییر تابعیت»، که آثار به مراتب گسترده تری برای جامعه یا اشخاص طرف معامله دارد، پشتوانه محکمی برای پذیرش تبدیل شرکت است.

۲- با عنایت به وجود اصل اباحه در روابط اشخاص خصوصی (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی)، استدلال هایی از قبیل شکل گرایی در حقوق شرکت ها مردود است؛ چرا که در کنار اصل فوق، فرمالیسم ناظر به شیوه اعلام اراده اشخاص است نه وضعیت قانونی تبدیل آن. در نتیجه، همین که اراده شرکت تجاری مبنی بر تبدیل قالب آن شرکت از طریق ارکان ذی صلاح آن، مثل مجمع عمومی اعلام شود، امکان ثبت از جانب نهادهای ذی صلاح ثبتی را دارد؛ مگر اینکه صراحت قانونی مبنی بر منع وجود داشته باشد.

۳- با عنایت به اصل عدم صلاحیت مراجع عمومی، مراجع ثبتی طبق قواعد عام ملزم به ثبت اعلام اراده شرکت مبنی بر تبدیل قالب شرکت هستند؛ مگر اینکه حکم صریح مخالفی وجود داشته باشد. بنابراین، از آنجا که مراجع ثبتی مأمور ارائه خدمات عمومی هستند، اختیار ندارند که آن را در مدت یا زمانی خاص معطل کنند و تعطیل کردن

معاون حقوق رئیس جمهور

شماره: ۷۹۰۱۰
تاریخ: ۱۳۹۸/۰۶/۲۷
ساعت: ۱۵:۵۴
پست: دارد

این خدمت، به ویژه وقتی صلاحیت اضافی را برای مداخله در امور مباح اعطا کند، باید مستند به قوانین و مقررات صریح باشد وگرنه تخلف از وظایف قانونی تلقی خواهد شد.
بر اساس مطالب فوق، مبانی حقوقی نظام شرکت‌های تجاری ایران، علی‌الاصول ثبت تبدیل قالب کلیه شرکت‌های تجاری به یکدیگر را مجاز می‌داند؛ اما جهت رفع ایرادات مطروحه، ضرورت دارد که متن ذیل مبنی بر الحاق یک ماده به نظام‌نامه اجرای قانون ثبت شرکت‌ها (مصوب ۱۳۱۰) در جلسه هیأت وزیران مطرح و به تصویب برسد:

«هیأت وزیران در جلسه مورخ ..... به پیشنهاد شماره ..... مورخ ..... معاونت حقوقی رئیس‌جمهور و به استناد مواد ۸ و ۹ قانون ثبت شرکت‌ها مصوب ۱۳۱۰ و ماده ۱۳۵ قانون تجارت و مواد ۵ و ۲۸۷ لایحه قانونی تجارت، یک ماده به شرح ذیل به نظام‌نامه اجرای قانون ثبت شرکت‌ها مصوب ۱۳۱۰ الحاق کرد:
ماده ۳۶ - تبدیل کلیه شرکت‌های موضوع ماده ۲۰ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ به یکدیگر مجاز است، نمونه تبدیل این شرکت‌ها به یکدیگر، به موجب دستورالعملی فواید بود که ظرف مدت سه ماه، با همکاری معاونت حقوقی رئیس‌جمهور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه می‌شود.»

شایان ذکر است که مراتب فوق در جلسه ای با دستگاه‌های ذیربط مورد بحث قرار گرفت و استدلال‌های مطروحه مورد پذیرش اکثریت قریب به اتفاق آنان بود.

کس
مهر
نصیب
نعیا حنیفی

رونوشت:
لله جناب آقای شافعی، رئیس محترم اتاق ایران و دبیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، بازگشت به نامه شماره ۱۳۹۸/۰۵/۱۹ ص مورخ ۱۰/۱/۵۸۴۲ جهت آگاهی